

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum IX. Si eum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

in fundatione decretum sit, ut Sacerdoti tale beneficium conferatur, si tamen in dubio sit, quid fundatio talis voluerit.

Notandum. Quando alicui beneficium curatum confertur, sufficit spectato communi jure, si sacerdotium proximo tempore suscipiat; id autem tempus, intra quod Ordo sacer ad susceptum beneficium requisitus suscipi debeat, est annus, *c. licet 14. de electione in 6. Clement. 2. de arate, & in Concil. Trident. sess. 22. c. 4. de reform.* ubi hoc idem traditur de Canonicis in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis, ad hoc, ut vocem in capitulo habeant; necessarium scilicet esse, ut intra annum a die promotionis, & adeptæ pacificæ possessionis, vel cum per eos stare incipit, quod minus eam accipiant, juxta *c. commissæ 35. §. annus de electione in 6.* Subdiaconatum accipiant.

Id verò speciale est in Ecclesijs parochialibus, quod, qui eas accipiunt, & intra annum ad sacerdotium, secluso legitimo impedimento, aut dispensatione impetrata, promoveri se non patiuntur, ipso jure privati existunt; in alijs autem beneficijs certum sacrum Ordinem requiruntibus, si promoti eum intra anni spatium accipere negligant, per sententiam privandi sunt. *c. cum in cunctis 7 §. inferiora. de electione.* præterquam si Episcopus causâ studiorum dispenderit, prout dixi in *c. cum ex eo 34. de electione in 6.*

2. Porro, quæ dicta sunt, secundum jus commune, eadem locum habent in particularibus Ecclesiarum statutis, & fundationibus, si decretum sit, ut Canonatus vel Capellania sacerdoti conferatur, ita, ut in dubio satis sit, promovendum sic esse comparatum, ut intra annum Sacerdotium suscepturus sit, prout annotavit hic *Ancharan. not. 2. & docui lib. 4. tract. 2. c. 14. n. 2. §. altera qualitas*, quia decens est, ut in dubio verba statuti intelligantur secundum jus commune, *c. cum dilectus 8. juncta Gl. V. juri communi de consuetudine & L. 2. C.*

denoxalib. actionib. Si tamen exprimat, ut beneficium non conferatur, nisi ei, qui sacerdotium accepisset, præsertim si consuetudo Ecclesiæ statutum aut fundationem ita interpretetur, observari convenit, sicuti loco sit. *Ancharan.* admonet.

CAPITULUM IX.

Si eum.

PARAPHRASIS.

Legatus Apostolicæ Sedis Titio Clerico dedit literas ad capitulum cathedrale, eique mandavit, ut illum in Canonicum, & Fratrem suum reciperet, atque beneficium primò vacaturum conferret, sed quia hujusmodi mandato obtemperatum non erat, Titius ad Papam accessit supplicans ei, ut literas Legati approbaret, is rescripsit capitulo, & mandavit Apostolicâ autoritate, ut dictum Titium in Canonicum reciperent, ipsique præbendam providerent, juxta continentiam literarum Legati. Hoc casu dubitatum fuit, utrum Titius receptus censeretur auctoritate Papæ, an auctoritate Legati. Respondet Bonifacius VIII. auctoritate papali receptum censeretur, & idem omnibus alijs eadem Apostolicâ autoritate in ea Ecclesia receptis anteferendum esse.

SUMMARIUM.

1. Jus expectative ad beneficium vacaturum certa persona nemo dare potest de jure communi, nisi solus Papa.
2. Papa dispositionem inferioris, quamvis ob defectum potestatis invalida sit, si tamen ex certa scientia confirmet, suam facit, & vigorem illi tribuit.
3. Inter receptos in Canonicos auctoritate papali, locus est regula juris: qui prior est tempore, potior est jure, si de affectatione præbende sit sermo, prioritatem hanc computando à tempore impetratae collationis.

R 3

Notan-

- 1** Notandum primò. Nemo præter Papam certæ personæ expectativam, seu jus dare potest ad beneficium vacaturum. *c. 2. & 3. de concessione præbendæ. c. 2. eodem in 6.* Potest tamen Legatus à latere spectato communi Canonico Jure certum beneficium suæ collationi reservare. *c. præfenti. 3. de officio Legati in 6. o. cum dilectus 28. de jure Patronatus.* Et docui *lib. 4. tract. 2. c. 10. n. 2.* Vide etiam, quæ dixi in *c. reclarum 9. casu 3. hoc tit.*
- 2** Notandum secundò. Si Papa dispositionem inferioris ob defectum potestatis invalidam, ex certa scientia, Apostolicâ auctoritate confirmet, tunc dispositionem ad se revocare, seu suæ Papalis auctoritatis, ac vigoris facere, censetur.
- 3** Notandum tertio. Inter receptos in Canonicos auctoritate Papali in allocutione præbendæ locus est juris regulæ *54. in 6.* Qui prior est tempore, is potior jure: sed prioritas hæc temporis attendi debet secundum tempus impetrationis, seu datæ, non à tempore præsentationis, sicuti dictum in *c. cum, cui 7. hoc lib. & tit. & tradit Gloss. hic in notandis Gloss. in c. quamvis 8. de rescriptis in 6.* Vide, quæ dicuntur in *c. hi qui 12. hoc tit.* In his autem non multum immorari necesse est, cum tales expectativæ, & reservationes in Germania, & Gallia, propter concordata, non recipiantur, prout notavit *Cokier in Reg. 1. Cancellaria. n. 22.*

CAPITULUM X.

Mandato.

PARAPHRASIS.

Si Papa Episcopo v. g. mandârit, ut Titio provideat de beneficio ad ipsius Episcopi, vel alterius v. g. Coepiscopi, collationem pertinente, debet ipse providere beneficium id, quod primò vacârît, sive ad suam, sive ad Coepiscopi pertineat collationem; sin autem contingat, utrumque simul vacare, tunc Episcopus debet providere de beneficio, quod suæ collationis est, idque propter ordinem

Scripturæ, seu Ballæ Pontificiæ, in qua Episcopus præponitur Coepiscopo.

SUMMARIUM.

1. In dispositionibus, quibus onus aut commodum imponitur, inspicitur debet ordo nominationis, ut prius nominatus alteri anteponatur.
2. Ita ut ex ordine Scripturæ dignior etiam censetur, qui priore loco nominatur, & colligatur major effectus charitatis erga primum, quam erga posterius nominatos.
3. Nisi ordo juris, qui magis attendi debet, quam ordo Scripturæ, aliud jubeat.
4. Aut servato Scripturæ ordine alius nullus redderetur.
5. Et nisi conjecturis insuper habitis, de intentione disponentis aliter constet.
6. Unde argumentum hoc ab ordine Scripturæ desumptum lubricum est.

Notandum. In dispositionibus, quibus onus imponitur vel præmium, commodum, aut honor deferitur, inspicitur debet ordo nominationis, ut, qui prius nominatus fuit, alteri anteponatur. Ita *Domin. & Anchoran. hic Gl. in L. Gallus. 29. §. quidam ff. de liberis & posthumis. Bald. in L. 1. n. 17. c. de operis libertorum. Nicolaus Eberhard, loco primo ab Ordine.* Exempli causa si testator jubeat Titiam vel Cajam dotari ad nuptias celebrandas, intelligitur Titiam prætulisse, & tantum in defectum ejus, si videlicet nubere noluerit, vel non potuerit, Cajam substituisse; & idem quandoque locum habet in copulativa *Et* consideratâ tamen conditione materis subjæctæ, prout *Bald. cit. loco* notat; si quis reditum annuum emat, vel emphyteusim pro se & filio, quod ante mortem patris filius nihil percipere debeat: nam univèrsim loquendo, ordo Scripturæ ostendit ordinem voluntatis. *L. generaliter §. quod ergo ff. de fideicommissarijs libertatibus. l. quoties 34. ff. de usufructu.* Ubi dicitur: si Titio & Mævio usufructus legatus sit, ita ut alternis annis utantur, prius Titio, deinde Mævio legatum esse, ita ut